

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem, v právní věci žalobce: **J. B.**, nar., st. příslušnost Ghana, t.č. Příjímací středisko, zastoupen Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Dušní 907/10, Praha 1 proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje**, odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Kounicova 24, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5.10.2015 č.j. KRPB-216451-39/ČJ-2015-060022-50 A,

t a k t o:

- I.** Rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort ze dne 5. 10. 2015 č.j. KRPB-216451-39/ČJ-2015-060022-50 A, **se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II.** Žalovaná **j e p o v i n a** zaplatit na náhradě nákladů řízení žalobci částku **12 342 Kč**, a to **do 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Jindřicha Lechovského, advokáta, se sídlem Dušní 907/10, Praha 1.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobce byl dne 8. 9. 2015 zadržen policií České republiky (dále jen PČR) a umístěn do ZZC na základě rozhodnutí o PČR o zajištění podle § 129 odst. 1 zákona č.

326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a to za účelem jeho přemístění do Maďarska podle Dublinského nařízení (č. 604/2013 ze dne 26.6.2013). Doba zajištění byla stanovena na dobu 31 dnů ode dne omezení osobní svobody. Shora napadeným rozhodnutím bylo rozhodnuto o prodloužení doby zajištění podle § 129 odst. 5 zákona o pobytu cizinců o dalších 39 dnů.

II. Žaloba

V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uvedl následující žalobní body. Předně namítl, že vydáním napadeného rozhodnutí žalovaná porušila § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 28 Dublinského nařízení, čl. 5 a 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle žalobce § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, na základě kterého je zajištěn, nesplňuje požadavek na kvalitu zákona, neboť neobsahuje definici pojmu „vážné nebezpečí útěku“ a nelze tedy předvídat, jaké jednání může vést ke zbavení osobní svobody jednotlivce. Žalobce poukázal na nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013 (dále jen „Dublinské nařízení“), které v čl. 28 odst. 2 upravuje možnost zajištění osoby za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení tehdy, existuje-li vážné nebezpečí útěku. V návaznosti na to čl. 2 písm. n) tohoto nařízení definuje vážné nebezpečí útěku prostřednictvím důvodů zakládajících se na objektivních kritériích vymezených právními předpisy. Podle názoru žalobce zákon o pobytu cizinců neobsahuje žádná objektivní kritéria, na základě nichž by bylo možno v konkrétním případě dospět k závěru, že dotčená osoba může uprchnout. Podle žalobce za současné legislativní situace nelze předvídat, v jakých případech bude policie aplikovat na dotčené osoby institut zajištění z důvodu existence vážného nebezpečí útěku. Stávající úprava tak nesplňuje požadavky na kvalitu zákona a je v rozporu s čl. 5 Úmluvy a s čl. 8 odst. 2 Listiny. V tomto ohledu žalobce odkázal, jak na četnou judikaturu ESLP, tak i na rozsudky Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 6. 2015, č.j. 42 A 12/2015 a č.j. 78 A 9/2015-58. Městského soudu v Praze ze dne 9.7.2015, č.j. 1 A 47/2015-21 a ze dne 14.9.2015 č.j. 1 A 59/2015-29 a rozsudek zdejšího soudu ze dne 9.9.2015, č.j. 32 A 54/2015, v nichž byly uvedené závěry o nedostatečnosti zákonné právní úpravy důvodem pro zrušení rozhodnutí žalované o zajištění cizince. Nejnověji poukázal a citoval i z rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26.10.2015, č.j. 44 A 70/2015-57. Dále odkázal i na rozsudek německého Bundesgerichtshof V ZB 31/14 a zmínil i usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č.j. 10 Azs 122/2015-88, jímž byla Soudnímu dvoru EU předložena předběžná otázka v této věci, a které žalobce vykládá jako potvrzení pochybného charakteru současné české právní úpravy. Podle názoru žalobce do doby definitivního vyřešení této otázky je třeba tento právní názor chápat jako příspěvek do diskuse. Variantu přerušení řízení do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu však žalobce považuje za neakceptovatelnou, a proto dovozuje, že v současné situaci nezbyvá orgánům veřejné moci nic jiného, než institut zajištění při vydání cizince podle Dublinského nařízení nepoužívat. Tím spíše tato argumentace platí při prodloužení zajištění cizince, neboť čím déle zásah do práva na svobodu cizince trvá, tím je závažnější.

Ve druhém žalobním bodě žalobce namítl, že se žalovaná nijak nevypořádala s povinností nově zkoumat podmínky zajištění pro prodloužení doby zajištění. Podle žalobce je správní úvaha žalované v tomto směru naprosto nepřezkoumatelná. Žalovaná rezignovala na aktuální posouzení situace žalobce a eventuálního využití těchto mírnějších opatření. Podle názoru žalobce je žalovaná povinna po celou dobu zajištění zkoumat existenci důvodů

zajištění, a proto je povinna posoudit podmínky pro možné uložení zvláštního opatření (§ 123b zákona o pobytu cizinců) také při rozhodování o prodloužení doby zajištění (viz k tomu rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2011, č.j. 11 A 117/2011-9).

Ve třetím žalobním bodě žalobce namítl nereálnost provedení transferu do Maďarska podle Dublinského nařízení. Poukázal přitom na statistiky za měsíc srpen 2015, kdy bylo odesláno celkem 258 žádostí, z čehož byl realizován pouze jeden transfer. K tomu žalobce poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2015, č.j. 4 A 59/2015 – 33, kde soud uvedl, že zajištění za účelem předání cizince nebylo důvodné, neboť transfer do Maďarska nebyl realizovatelný. Dále ve čtvrtém žalobním bodě žalobce poukázal na to, že v současné době by jeho navrácení do Maďarska zřejmě nebylo přípustné z hlediska zachování jeho práv v tamějším azylovém řízení, neboť podle jeho názoru existuje dostatek důvodů domnívat se, že v Maďarsku dochází k systematickému porušování práv azylantů a Maďarsko nelze považovat za bezpečný třetí stát. Z uvedených důvodů spatřuje žalobce v napadených rozhodnutích nepřezkoumatelnost a nezákonnost, a proto navrhl jejich zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení.

Ve čtvrtém žalobním bodu žalobce namítl eventuální nepřezkoumatelnost délky prodloužení zajištění. Nikde v rozhodnutí není totiž uvedeno, kdy byla podána žádost o vzetí zpět do Maďarské republiky a není tudíž zřejmé, zda nebyly překročeny lhůty pro zajištění stanovené v č. 28 odst. 3 Dublinského nařízení. Žalobce zde odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 115/2013-39 a 7 Azs 11/2015-32.

V pátém žalobním bodu je namítáno porušení práva na užití mateřského jazyka a přeložení rozhodnutí do mateřského jazyka. V posuzovaném případě bylo žalobci doručeno rozhodnutí v českém jazyce, kterému však nerozumí. Je to patrné i z toho, že na rozhodnutí absentuje doložka, že rozhodnutí mu bylo tlumočeno. Jedná se o zcela zásadní vadu řízení, která mimo jiné znemožnila využít dříve právní pomoci a proti rozhodnutí se soudně bránit.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě především uvedla, že žalobce byl prvotně zajištěn dne 8.9.2015. Z Ghany vycestoval dne 26.6.2010. O azyl požádal v Řecku, ale jeho žádost byla odmítnuta. Z Řecka odcestoval do Makedonie, dále do Srbska a Maďarska, kde mu byly odebrány otisky prstů a poté ho nechali odejít. Z Maďarska pokračoval na Slovensko, kde byl rovněž zadržen policií. Opět mu odebrali otisky prstů a poté propustili. V Bratislavě nastoupil do vlaku směrem do Berlína a vystoupil poté, co byl kontrolován PČR. V Německu chtěl požádat o azyl. MV ČR Dublinské středisko zahájilo dublinské řízení, neboť bylo zjištěno, že byl v Maďarsku daktyloskopován a žalobce byl zajištěn na dobu 31 dnů, tj. do 8. 10. 2015. Žalovaná dne 5. 10. 2015 vydala rozhodnutí o prodloužení zajištění o 39 dnů do 16. 11. 2015. Dne 10. 10. 2015 dublinské středisko oznámilo, že žádost o žalobcovo přijetí zpět do Maďarska byla podána dne 10. 10. 2015. Dle Dublinského nařízení nesmí lhůta k předložení žádosti o převzetí překročit jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu a analogicky s čl. 24 odst. 2 Dublinského nařízení začíná jednoměsíční doba běžet od data nalezení shody v systému EURODAC, tj. ode dne 8. 9. 2015. Lhůta k předložení žádosti o jeho zpětvzetí do Maďarska skončila dne 8. 10. 2015. Po zjištění toho, že žádost o zpětvzetí byla podána až dne 10. 10. 2015, tj. po uplynutí stanovené 30 denní

lhůty, ačkoliv dublinské řízení bylo zahájeno již dne 16. 9. 2015, byl žalobce ze zajištění dne 12.10.2015 propuštěn. Žalobce se dne 14.10.2015 dostavil do příjímací střediska a požádal o mezinárodní ochranu a bylo s ním zahájeno řízení o mezinárodní ochraně. Žalovaná rovněž uvedla, že zkoumala, zda i nadále trvají důvody pro zajištění a zabývala se i otázkou možného uložení zvláštního opatření dle § 123 zákona o pobytu cizinců. V měsíci září 2015, v období bezprostředně předcházejícímu vydání napadeného rozhodnutí bylo přemístěno do Maďarska 6 cizinců, kteří byli zajištěni v předchozím období. Z těchto statistických údajů známých žalované z úřední činnosti se žalovaný mohl oprávněně domnívat, že transfer žalobce do Maďarska je proveditelný. V rozhodnutí žalovaná rovněž odůvodnila lhůtu k prodloužení zajištění a nepřisvědčila ani námitce, že bylo porušeno právo žalobce na užití mateřského jazyka a přeložená rozhodnutí do mateřského jazyka.

IV. Replika žalobce

V replice žalobce rozšířil svou argumentaci týkající se toho, že v zákoně chybí objektivní kritéria vážného nebezpečí útěku a proto je § 129 zákona o pobytu cizinců neaplikovatelný. Dále uvedl, že žalovaná nečinila žádné aktivní kroky, aby skutečně důkladně zhodnotila nové podmínky eventuálního zajištění a za tím účelem si neopatřila žádné důkazní prostředky. Jde-li o posouzení reálnosti transferu, pak je třeba vycházet z počtu řízení o vydání do Maďarské a počty realizovaných transferů v září. V této souvislosti odkázal i na nepřijatelnost vydání do Maďarska, neboť je zřejmé, že azylové řízení probíhá pouze několik hodin a končí odmítnutím azylu a navrácením do Srbska. Takové řízení nemůže zabezpečit základní práva žalobce a jeho vydání do Maďarska by proto bylo protiprávní a nepřijatelné. Dále uvedl, že z rozhodnutí není zřejmé, jakým způsobem byl stanoven počátek šestitýdenní lhůty pro transfer do Maďarska. Z vyjádření žalované je naopak zřejmé, že vůbec nebyla informována o tom, kdy byla žádost do Maďarska zaslána, a až později se dozvěděla, že se tak stalo až 10. 10. 2015, což mělo za následek propuštění ze zajištění. K námitce porušení práva na užití mateřského jazyka uvedl, že žalovaná se nevypořádala s tím, zda byly splněny podmínky pro to, aby si žalobce mohl obstarat tlumočníka na vlastní náklady, zda taková služba byla v zajišťovacím zařízení k dispozici a zda žalobce disponoval prostředky k jejímu zajištění. Pouze v případě, že by svou vinou nevyužil těchto možností, bylo možné mu klást k tíži, že se neseznámil s rozhodnutím, kterému nemohl rozumět.

V. Posouzení krajským soudem

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

V prvním žalobním bodě žalobce zpochybnil samotnou právní úpravu zajištění cizince obsaženou v ustanovení § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení, a to z pohledu výkladu legálního pojmu „vážné nebezpečí útěku“. Podle § 129 odst. 1 až 3 zákona o pobytu cizinců platí, že „[p]olicie zajistí na dobu nezbytně nutnou cizince, který neoprávněně vstoupil nebo pobýval na území, za účelem jeho předání podle mezinárodní smlouvy sjednané s jiným členským státem Evropské unie přede dnem 13. ledna 2009 nebo přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství; policie na dobu nezbytně nutnou zajistí i provázeného cizince v případě, že jeho průvoz nelze z

objektivních důvodů dokončit bez nutné přestávky. O zajištění policie neprodleně sepiše záznam obsahující údaje o totožnosti zajištěného cizince, datu, čase a místu zajištění a důvod předání nebo průvozu. Nelze-li předání cizince nebo dokončení jeho průvozu uskutečnit ve lhůtě do 48 hodin, a jde-li o průvoz leteckou cestou podle § 152 ve lhůtě do 72 hodin, policie v řízení o zajištění cizince za účelem jeho předání nebo průvozu vydá rozhodnutí, které je prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.“

Citované ustanovení § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců odkazuje na „přímo použitelný právní předpis Evropských společenství“, jímž se podle výslovného nenormativního odkazu v poznámce pod čarou miní Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států, které však bylo nahrazeno s účinností od 1. 1. 2014 nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „Dublinské nařízení“).

Podle čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení platí, že *členské státy mohou zajistit dotyčnou osobu za účelem jejího přemístění podle tohoto nařízení, existuje-li **vážné nebezpečí útěku** na základě posouzení každého jednotlivého případu, a pouze pokud je zajištění **přiměřené** a nelze účinně použít jiná **mírnější donucovací opatření***. Podle definičního ustanovení čl. 2 písm. n) Dublinského nařízení se "nebezpečím útěku" rozumí *existence důvodů, které se zakládají na **objektivních kritériích vymezených právními předpisy**, pro které je možné se v konkrétním případě domnívat, že žadatel nebo státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, na které se vztahuje řízení o přemístění, může uprchnout*.

Ani zákon o pobytu cizinců a ani jiný vnitrostátní právní předpis českého práva neobsahuje definici objektivních kritérií pro bližší vymezení důvodů pro dovození vážného nebezpečí útěku. Dle názoru soudu čl. 2 písm. n) Dublinského nařízení stanoví, že se musí jednat o důvody, které se zakládají na objektivních kritériích vymezených právními předpisy. Nemohou to tedy být jakékoliv důvody, ale je nezbytné, aby objektivní kritéria, pro která lze dovodit existenci vážného nebezpečí útěku, byla stanovena vnitrostátním právem ve formě zákona. K obdobnému závěru dospěl i Spolkový soudní dvůr ve svém rozhodnutí ze dne 26.6.2014, sp. zn. V ZB 31/14 a rakouský Správní soudní dvůr v rozhodnutí ze dne 19.2.2015, č.j. RO 2014/21/0075-5. Zde je třeba zdůraznit, že právní normy unijního práva je třeba vykládat autonomně, tj. jednotně a nezávisle na vnitrostátním právu. Dublinské nařízení je svou formou pramen sekundárního práva Evropské unie v podobě nařízení. Nařízení je závazné ve všech svých částech a platí v okamžiku vstupu v platnost bezprostředně ve všech členských státech. Všechny orgány členských států, správní úřady i soudy jsou povinny nařízení aplikovat. Nařízení má aplikační přednost před vnitrostátním právem. Nařízení je obecně závazný právní předpis. Nařízení má bezprostřední právní důsledky. Bezprostřední použitelnost znamená především, že nařízení je aplikovatelné již v důsledku své existence, aniž by bylo zapotřebí jakékoliv inkorporace či transformace. V daném případě však Dublinské nařízení vyžaduje zákonem stanovená kritéria pro konkretizaci předpokladu „nebezpečí útěku“. Podle unijního práva představuje v tomto bodě Dublinské nařízení výjimku ze zákazu zpřesňování obsahu nařízení vnitrostátním právem; samotné nařízení zde totiž ukládá členským státům, aby upravily ve vnitrostátní legislativě zákonem objektivní

kritéria pro posouzení existence nebezpečí útěku. Předpokladem aplikace zajištění cizince dle čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení je tedy existence v národní legislativě zákonem stanovených objektivních kritérií. Dle vnitrostátních právních úprav některých členských států (např. Francie, Belgie, Itálie, Maďarskou a Bulharsko) lze za objektivní kritéria zakotvená v zákoně považovat příkladmo skutečnost, že cizinec nemá žádné dokumenty, má toliko neplatné dokumenty, podává falešné informace o své identitě, vypršela platnost jeho víza či povolení k pobytu, odmítá komunikaci, nesouhlasí s dobrovolným vycestováním, existence předchozí kriminální činnosti na území daného státu, trest zákazu pobytu. Ve Slovenské republice je pojem riziko útěku definován v § 88 odst. 2 zákona č. 404/2011 Z.z., o pobytu cudzincov. Jedná se zejména o skutečnost, kdy na základě důvodné obavy nebo přímé hrozby lze předpokládat, že cizinec uteče nebo se bude skrývat, zejména není-li možné ihned zjistit jeho totožnost, nemá udělený pobyt podle zákona nebo hrozí-li mu uložení zákazu vstupu na více, než tři roky. V důsledku neexistence zákonem stanovených objektivních kritérií pro posouzení existence nebezpečí útěku cizince je tedy úprava obsažená v čl. 28 Dublinského nařízení neaplikovatelná a soudu proto nezbylo než napadené rozhodnutí o prodloužení zajištění jako nezákonné zrušit. Obdobný názor jako zdejší soud zaujal i Krajský soud v Ústí nad Labem ve svém rozsudku ze dne 1. června 2015, č.j. 42 A 12/2015-78 či nověji rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 26.10.2015, č.j. 44 A 70/2015-57. Soud pro úplnost dodává, že zákonodárce již podniká kroky, aby v zákoně o pobytu cizinců vymezil objektivní kritéria vážného nebezpečí útěku (viz sněmovní tisk č. 463/0, přístupný na www.psp.cz), který obsahuje i nově navrhované znění ustanovení § 129 odst. 4 tohoto zákona, v němž je navrhováno následující vymezení „objektivních kritérií“ vážného nebezpečí útěku: *„Policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Za vážné nebezpečí útěku se zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, nebo se pokusil o útěk anebo vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání. Za vážné nebezpečí útěku se dále považuje, pokud cizinec, který bude předán do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie přímo nesousedícího s Českou republikou, nemůže oprávněně samostatně do tohoto státu cestovat a nemůže uvést adresu místa pobytu na území.“*

Soud si je vědom, že v této části se odlišuje od právního názoru zdejšího soudu ze dne 11. srpna 2015, č.j. 33 A 40/2015-32 či 7. října 2015, č.j. 33 A 52/2015-43, v němž zdejší soud dospěl k závěru, že pojem vážné nebezpečí útěku orgány moci výkonné mohou interpretovat bez výslovné legální definice poskytnuté zákonodárcem. Stejně tak si je vědom nejednoznačnosti zodpovězení otázky aplikovatelnosti čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení, neboť i Nejvyšší správní soud položil Soudnímu dvoru EU tuto předběžnou otázku: *Má samotná skutečnost, že zákon nevymezil objektivní kritéria pro posuzování vážného nebezpečí útěku cizince [čl. 2 písm. n) nařízení č. 604/2013 (Úř. věst. L 180, 29. 6. 2013, s. 31)], za následek neaplikovatelnost institutu zajištění dle čl. 28 odst. 2 téhož nařízení (viz k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 10 Azs 122/2015-88, přístupné na www.nssoud.cz).* Ze shora uvedeného je však zřejmé, že soud zaujal právní názor, podle něhož měl zákonodárce implementovat do českého práva objektivní kritéria a pokud tak neučinil, není čl. 28 odst. 2 Dublinského nařízení aplikovatelný.

Soud se dále zabýval námitkou žalobce, týkající se nereálnosti předpokladu provedení transferu do Maďarska dle Dublinského nařízení a s tím související nepřijatelnosti vydání do Maďarska (třetí a čtvrtá žalobní námitka). Soud zde vyšel i z rozsudku zdejšího soudu ze dne 5.11.2015, č.j. 33 A 60/2015-59, kde bylo provedeno dokazování ohledně fungování Dublinského řízení. Je zde mj. uvedeno: „Ze statistiky ministerstva vnitra zveřejněné dne 8.9.2015 odborem azylové a migrační politiky ([přístupné na http://www.mvcr.cz/clanek/statisticke-zpravy-o-mezinarodni-ochrane-za-jednotlive-mesice-v-roce-2015.aspx](http://www.mvcr.cz/clanek/statisticke-zpravy-o-mezinarodni-ochrane-za-jednotlive-mesice-v-roce-2015.aspx)) za měsíc srpen 2015, která mapuje fungování Dublinského řízení z hlediska počtu přijatých a odeslaných žádostí a uskutečněných transferů do jednotlivých států, ve vztahu k Maďarsku vyplývá, že za měsíc srpen ČR odeslala do Maďarska 258 žádostí, přičemž byl na základě nich realizován jeden transfer. Krajský soud dále provedl dokazování statistikou ministerstva za měsíc září 2015, již se dovolávala žalovaná ve svém vyjádření k žalobě. Z této statistiky vyplývá, že bylo odesláno 330 žádostí podle Dublinského nařízení, z čehož bylo 328 žádostí o přijetí cizince zpět (tzn. ve věcech, v nichž je řízení o mezinárodní ochraně vedeno v dožádaném státě) a z toho 2 žádosti o převzetí cizince (tzn. ve věcech, v nichž dožádaný stát dříve cizinci udělil vízum či povolení k pobytu).“ Ze statistických údajů ministerstva za měsíc srpen tedy 2015 vyplývá, že zmíněný poměr činil jeden realizovaný transfer ku 258 podaným žádostem (tzn. cca 0,4 %), v měsíci září 2015 činil tento poměr 9 realizovaných transferů ku 330 žádostem (tzn. 2,72 %). Je tedy zřejmé, že ani v měsíci říjnu nebylo možné reálně předpokládat uskutečnění transferu žalobce, neboť predikce vyplývající ze statistických dat za měsíc srpen 2015 a září 2015 to neodůvodňovala. K tomu je zapotřebí poukázat na názor rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu uvedený v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010-150, podle něhož *Správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.*

Krajský soud je přesvědčen, že citovaný právní názor rozšířeného senátu na nyní posuzovanou věc přímo dopadá. Z toho vyplývá, že žalovaná postupovala nezákonně, pokud rozhodla o prodloužení zajištění žalobce o dalších 39 dnů v situaci, kdy se úspěšnost předávání cizinců do Maďarska podle Dublinského nařízení limitovala k nule, přičemž Maďarsko ke dni napadeného rozhodnutí ani nezaslalo odpověď na žádost České republiky ve smyslu čl. 25 odst. 1 a 2 Dublinského nařízení. Je třeba přisvědčit žalobci, že z tohoto ustanovení plynoucí domněnka vyhovění žádosti o přijetí zpět není opřena o reálný předpoklad řádného fungování Dublinského řízení. Předání žalobce tedy z pohledu skutkového stavu rozhodného k datu vydání rozhodnutí žalované nebylo reálné (viz obdobně rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 9. 2015, č. j. 4 A 59/2015-33). Ani z tohoto důvodu napadené rozhodnutí neobstálo. Soud se proto ani nezabýval posuzováním přijatelnosti vydání žalobce do Maďarska.

Soud dále k věci uvádí, že v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2012, č.j. 7 As 107/2012-40 je mj. uvedeno: „*Před zajištěním cizince za účelem jeho předání podle*

§ 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, je správní orgán povinen zvážit využití mírnějšího opatření, konkrétně zvláštních opatření za účelem vycestování dle § 123b a § 123c citovaného zákona, a tuto úvahu promítnout do odůvodnění rozhodnutí o zajištění cizince.“ Této povinnosti žalovaný dostál, neboť na str. 4 poměrně podrobně hodnotí, z jakého důvodu nelze v případě žalobce využít zvláštní opatření dle § 123 b odst. 1 a 2 zákona o pobytu cizinců. Žalobce pak ani v replice netvrdil, že by se jeho poměry v době pobytu v ZZC změnily a bylo by vůbec možné uvažovat o využití zvláštního opatření. Dle názoru soudu nelze po správním orgánu spravedlivě požadovat, aby se v odůvodnění zabýval aspekty věcí, jejichž existenci nic nenasvědčovalo. Pokud se v tomto směru změnily skutkové okolnosti, bylo na žalobci, aby o nich správní orgány informoval, a to i prostřednictvím ZZC.

Soud se dále zabýval námitkou nepřezkoumatelností délky prodloužení zajištění. Podle čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III zajištění musí být co nejkratší a nesmí trvat déle než po dobu, která je nezbytná k náležitému provedení požadovaných správních řízení do doby provedení přemístění podle tohoto nařízení. Pokud je osoba zajištěna podle tohoto článku, lhůta pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět nesmí překročit jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu. Členský stát, který vede řízení v souladu s tímto nařízením, požádá v těchto případech o urychlenou odpověď. Tato odpověď musí být poskytnuta do dvou týdnů od okamžiku obdržení žádosti. Není-li odpověď poskytnuta v této dvoutýdenní lhůtě, má se za to, že bylo žádosti vyhověno, což má za následek vznik povinnosti převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět, včetně povinnosti zajistit její řádný příjezd. Pokud je osoba zajištěna podle tohoto článku, přemístění této osoby z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provede, jakmile je to z praktického hlediska možné, a nejpozději do šesti týdnů od implicitního nebo explicitního vyhovění žádosti o převzetí či přijetí dotčené osoby zpět ze strany jiného členského státu nebo od okamžiku, kdy skončí odkladný účinek odvolání nebo žádosti o přezkum podle čl. 27 odst. 3. V případě, že dožadující členský stát nedodrží lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, nebo pokud se přemístění neuskuteční ve lhůtě šesti týdnů uvedené v třetím pododstavci, nesmí být osoba dále zajištěna. Články 21, 23, 24 a 29 se použijí obdobně.

Citované ustanovení nestanoví explicitní maximální dobu trvání zajištění cizince. Ve svém prvním pododstavci stanoví obecně, že zajištění musí být co nejkratší. Kromě toho však ve svém pododstavci čtvrtém uvádí, že cizinec nesmí být zadržován po marném uplynutí lhůty pro předložení žádosti o převzetí nebo přijetí zpět, respektive po marném uplynutí lhůty pro realizaci přemístění. Z těchto dvou lhůt tak nařízení implicitně činí zároveň maximální doby trvání zajištění. Ve světle výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu je pak nutno tyto maximální doby respektovat již v rámci stanovení doby zajištění cizince v rozhodnutí o jeho zajištění (popř. prodloužení doby trvání zajištění). Nepostačuje spoléhání se na to, že správní orgán v případě uplynutí lhůt dostojí své povinnosti podle čl. 28 odstavce třetího, pododstavce čtvrtého nařízení Dublin III a cizince okamžitě propustí. Jeho pravomocné a vykonatelné rozhodnutí o zajištění (popř. o prodloužení doby trvání zajištění) by totiž i v takovém případě mohlo sloužit jako titul k dalšímu omezování osobní svobody cizince. Již samotná potencialita takového stavu, který by byl zjevně v rozporu s čl. 28 nařízení Dublin III, by způsobovala nezákonnost rozhodnutí o zajištění (popř. prodloužení doby trvání zajištění).

Jinými slovy z čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III plyne, že správní orgán při rozhodování o zajištění cizince za účelem jeho přemístění a při prodlužování doby trvání zajištění musí

stanovit dobu trvání zajištění tak, aby v žádném případě nemohl nastat rozpor s pododstavcem čtvrtým uvedeného ustanovení. Nepodal-li dosud žádost o převzetí nebo přijetí zpět, nesmí přicházet v úvahu možnost, že by byl cizinec na základě rozhodnutí o zajištění zadržován přes marné uplynutí lhůty pro podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět. Podal-li již žádost o převzetí nebo přijetí zpět, nesmí přicházet v úvahu možnost, že by byl cizinec na základě rozhodnutí o zajištění zadržován přes marné uplynutí lhůty pro realizaci přemístění.

Kromě toho limitem pro dobu trvání zajištění nejsou všechny tři lhůty stanovené v čl. 28 odst. 3 nařízení Dublin III, nýbrž pouze lhůta jednoho měsíce pro podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět a lhůta šesti týdnů pro realizaci přemístění (viz znění čl. 28 odst. 3 pododstavec 4 nařízení Dublin III).

Promítne-li se výše uvedené do modelové situace, při rozhodování o zajištění cizince v první fázi procesu přemístění (do podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět) může správní orgán stanovit dobu trvání zajištění maximálně na jeden měsíc od okamžiku podání žádosti o mezinárodní ochranu. Po podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět pak může rozhodnout o prodloužení doby trvání zajištění tak, aby v případě okamžité odpovědi příslušného státu nemohla být překročena šestitýdenní lhůta pro realizaci přemístění (tedy na maximálně šest týdnů od podání žádosti o převzetí nebo přijetí zpět). V případě, že by příslušný stát neopověděl obratem (popř. by nastala domněnka souhlasu) a správní orgán by reálně nemohl realizovat přemístění v době, na kterou bylo stanoveno (resp. prodlouženo) zajištění, mohl by následně opět rozhodnout o prodloužení doby trvání zajištění do uplynutí lhůty pro realizaci přemístění (šest týdnů od sdělení souhlasu příslušného státu či nastoupení domněnky takového souhlasu). Tento modelový případ řeší situaci, kdy proti rozhodnutí o přemístění není podán opravný prostředek s odkladným účinkem. Byl-li by podán, mohl by správní orgán v jakékoliv fázi procesu přemístění rozhodnout o prodloužení doby trvání zajištění o předpokládanou dobu trvání řízení o opravném prostředku. Správní orgán však nemůže předem spekulovat, zda takový opravný prostředek podán bude (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 19.2.2015, č.j. 7 Azs 11/2015).

Dle názoru soudu, aby správní orgán dostál výše citovanému rozhodnutí a čl. 28 odst. 3 Dublinského nařízení je třeba, aby měl v posuzovaném případě najisto postaveno, zda a kdy byla podána žádost o přijetí zpět (převzetí). Od toho lze pak odvodit i případnou domněnku souhlasu, pokud členský stát neodpoví ve lhůtě 2 týdnů od obdržení žádosti. Od tohoto data se pak posuzuje běh 6 týdenní lhůty k realizaci přemístění. Nebyla-li tato skutečnost známa, pak nebylo možné přesně stanovit dobu ukončení zajištění. Jak plyne z vyjádření k žalobě, tak z důvodu nedodržení měsíční lhůty k předložení žádosti o přijetí zpět byl žalobce ze zajištění propuštěn, neboť žádost o přijetí zpět byla předložena až dne 10. 10. 2015. V posuzovaném případě tedy ani v době rozhodnutí o prodloužení žádost vůbec podána nebyla a správní orgán nebyl ani oprávněn rozhodnout o prodloužení zajištění, neboť zajištění nad stanovenou dobu jednoho měsíce od podání žádosti o mezinárodní ochranu resp. zajištění cizince, lze až poté, co byla žádost o přijetí zpět skutečně podána.

K namítanému porušení práva na tlumočníka soud uvádí, že Ústavní soud ČR při výkladu relevantních ustanovení Listiny dospěl ve svém stanovisku Pl. ÚS-st. 20/05 (přístupné na <http://nalus.usoud.cz>) k závěru, že „Základní právo účastníka řízení na pomoc tlumočníka ve smyslu čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nelze rozšiřovat pomocí

interpretace, resp. konkretizace čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod jako obecného ustanovení o spravedlivém řízení. Základní právo garantované čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nedopadá na písemný styk soudu s účastníky řízení a naopak. To nevylučuje, aby zákonná úprava poskytla vyšší standard.“ Krajský soud k tomu uvádí, že nepovažuje skutečnost, že rozhodnutí nebylo oznámeno v jazyce, kterému rozumí, za procesní pochybení, které by mělo samo o sobě za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé, neboť zákon o pobytu cizinců takový postup v tomto případě přímo nevyžaduje. Na druhé straně je třeba poukázat na to, že podle ustanovení § 16 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, které není pro rozhodování podle § 129 ani § 50a zákona o pobytu cizinců výslovně vyloučeno (srv. § 168 per eliminationem), je zaručeno právo každého, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, na tlumočníka zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si obstará na své náklady. Proto by měl mít žalobce minimálně možnost si tlumočníka obstarat na své náklady. Žalovaná by měla realizaci tohoto práva v rámci principu dobré správy umožnit, resp. zajistit přístup zajištěných cizinců k těmto právním prostředkům ochrany jejich práv, pokud sama překlad či přetlumočení rozhodnutí o prodloužení zajištění a poučení o možnosti podat proti nim žalobu nezajišťuje. Žalobce totiž ani v replice konkrétně nespecifikoval, jakým způsobem mu bylo takové právo upřeno. Rovněž nebyl zkrácen na svém přístupu k soudu, jak namítal, neboť proti rozhodnutí o prodloužení zajištění podal poměrně sofistikovanou žalobu, jenž vedla až ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal, že napadené rozhodnutí je nezákonné, a proto jej ve smyslu § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.

VI. Náklady řízení

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. Úspěšnému žalobci vznikly náklady právního zastoupení ve smyslu vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, které spočívají ve třech úkonech právní služby: převzetí a příprava zastoupení, žaloba a podání repliky (§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky) po 3.100,- Kč dle § 9 odst. 4 písm. d) citované vyhlášky ve znění pozdějších předpisů, tedy celkem 6 200 Kč. Dále krajský soud přiznal ke každému úkonu právní služby náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (tzn. 600 Kč). Jelikož zástupce žalobce doložil, že je registrovaným plátcem DPH, připočetl soud k odměně za právní zastoupení rovněž částku této daně v sazbě 21 %. Celkem tedy činí náhrada nákladů řízení částku 12 342 Kč, kterou je žalovaná povinna uhradit na účet zástupce žalobce za podmínek uvedených ve výroku II. tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 13. listopadu 2015

JUDr. Petr Polách, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Karolina Marešová